

Pogingen tot tederheid

De man op het perron is niet mijn vader. Drie keer kijk ik om naar de gedaante met de grijze baard, maar de gelaatstrekken verschillen te veel. Als het mijn vader was geweest had ik dat meteen gezien – alleen als iemand het niet is moet je vaker kijken. Ik heb een bosje witte bloemen vast. Plasticfolie ritselt tegen de gladde wol van mijn nachtblauwe pak. Karim is te laat. De trein vertrekt zonder ons, een volgende trein rijdt het station binnen. ‘Segal’s law,’ zegt hij grijnzend als ik vraag waar hij bleef. ‘Een man met een horloge weet hoe laat het is, een man met twee horloges weet het nooit zeker.’ Onder de zomen van zijn mouwen glimt metaal. Hij heeft een paar van die klokjes, allemaal minstens vijftig jaar oud. Een kenner, geen liefhebber, zegt hij zelf. Zijn vader verzamelde horloges. Misschien dat hij daarom vandaag aan allebei zijn polsen een handgewonden uurwerkje heeft gesespt. ‘Ik wist dat ik te laat zou zijn, dus heb ik nog even de tijd genomen om twee horloges uit de snoeppot te vissen. Wilde ik altijd al een keer doen. Ze staan allebei verkeerd trouwens, al jaren niet opgewonden.’ Hij wacht even, kijkt of ik moet lachen. Dan lacht hij zelf maar. ‘Faab, kleine zuurpoes, ben ik ooit ergens op tijd geweest? Die ouwe was zich doodgeschrokken als ik opeens te vroeg op de stoep zou staan.’ Hij stampt samengeperste poedersneeuw uit het diepe profiel van zijn schoenzolen op de ruwe stenen van het perron. ‘Klote van ’t autootje man.’

De Volvo staat bij de garage, waar hij de laatste maanden meer tijd doorbrengt dan bij ons in de straat. Een Zweedse auto die het begeeft zodra het een beetje begint te vriezen – de pech begint persoonlijk te voelen. ‘Het zal wel weer wat kosten, maar het komt vast goed,’ zeg ik.

‘Je ziet er chique uit trouwens, jij weet tenminste hoe het hoort.’ Hij wiebelt zijn afgetrapte sneakers heen en weer, wrijft dan met zijn vingers over de boorden van het pak, die onder de panden van mijn jas uitsteken. ‘Echt iets dat mijn pa zou dragen.’

‘Dat klinkt niet positief.’

‘Het is niet níet positief. Ik heb niets met die man, maar hij had goede pakken. Net als de Waffen-ss.’

‘Je vindt het een nazi-uniform?’

‘Ik bedoel dat je door en door slecht kunt zijn, maar wel smaak kan hebben. Ik begin even opnieuw: mooi pak, Faab, is het van wol?’

‘Lana met seta. Wol en zijde’

‘Echt? Van die arme uitgeknepen rupsjes?’ Zijn lach rolt over het perron. ‘Kale schaapjes ook. Had ik toch een beetje gelijk. Wat kost dat nou?’

‘Tweehonderd euro. Op een veiling.’

‘Dan is het een slecht pak.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Dat was de enige grap van mijn pa. Nooit gehoord? Wat is het verschil tussen een goed pak en een slecht pak?’

Hij geeft mij tijd om te antwoorden, maar ziet dat ik geen aanstalten maak.

‘Vijfduizend euro. Ik weet ook eigenlijk niet zeker of het een grap was, het klinkt ook wel als iets dat hij echt vond. Ga je nog wat zeggen trouwens?’

‘Hoe bedoel je? Ik kende hem amper.’

‘Tegen mij, bedoel ik.’

‘Kut, sorry, gecondoleerd.’

Karim trekt aan zijn sjaal om zijn hals wat ruimte te geven, knijpt zijn ogen dicht in een glimlach en even laten we een stilte bestaan, prikken we niet zo snel mogelijk met onze ongeduldige kindervingertjes in de zeepbel.

‘Laten we instappen, ik wil die grap over de horloges niet nog een keer maken. Niet iedereen heeft onze humor.’

Langzaam trekt de trein zich los van het perron, langs de onafgewerkte randen van de stad, de rafelige achterkant van het borduurwerk, naar steeds meer groen. De ruimte die tussen de huizen valt geeft als de tellen tussen donder en bliksem de afstand tot de stad aan.

Karim loopt voor me uit, volgt de route op Google Maps. Hij is langzamer gaan lopen, leest de huisnummers door zijn wimpers.

‘Hier moet het zijn.’

De zon staat al laag, valt alleen op de houten daklijst van het statige huis. Onleesbare letters in het ondiepe reliëf van de gevelsteen. Voor hij aanbelt, ademt hij een paar keer diep in.

Even is ze een mozaïek, achter het draadglas in de deur, dan staat ze voor ons, zwarte jurk, rode lippenstift, rode ogen. Nour kijkt met vertwijfelde empathie naar ons, zoals iemand die meedeelt dat je uit je mond stinkt. Ze omhelst Karim en legt een hand op mijn schouder. ‘Goed dat je bent gekomen, Fabe. Dat vindt-ie fijner dan hij toe wil geven.’

‘Nour, alsjeblieft.’ Karim lassoet zijn sjaal van zijn nek en loopt de diepe hal in.

‘Ligt-ie in de huiskamer?’ Hij loopt te hard door de zwijgende mensen heen, die opkijken, maar ons niet begroeten. Ze drinken thee en koffie uit kannen in de keuken, nemen kleine slokjes om niet te hoeven praten. Zwarte pakken, zwarte jurken, de nabestaanden zijn als de dood verkleed. Hij ligt in de serre.

Op de foto naast de kist glimlacht een man die ik dat zelden heb zien doen. Karim heeft zich naar voren gebogen, kijkt naar de harde plooien in het wassen gezicht. ‘Godverdomme ouwe, je bent wel echt heel dood hè.’

Ik heb nog steeds een bosje bloemen vast. Lange stengels, witte blaadjes. Moet ik ze naast de kist leggen? Aan Nour geven? Aan Karim? Ik heb de man in de bloemenwinkel naast het station gevraagd wat goede bloemen zijn voor een begrafenis en volgens mij heeft hij mij een bosje gegeven waar hij anders nooit vanaf was gekomen. Dat zou Karim een prachtig verhaal vinden, maar dit is niet het moment om het hem te vertellen. Ik blijf naast hem staan, staar naar de ingevallen wangen, de zeepaardjeskop die van binnenuit vacuüm lijkt te zijn gezogen. Ik leg het slappe bosje op een tafeltje naast de kist. Karim drukt zijn schouder tegen mij aan, fluistert in mijn oor: ‘De dood. En dan nog gladiolen ook.’